

Doradztwo zawodowe

Obejmuje świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru szkoły, zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielanie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji

/K. Lelińska: Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji, „Problemy poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego”, 1999, nr 2/11, s. 29/.

CO TO JEST DORADZTWO ZAWODOWE?

Doradztwo zawodowe to:

- pomoc w poznaniu siebie (mocne i słabe strony),
- pomoc w podejmowaniu decyzji edukacyjno- zawodowych,
- porady i konsultacje indywidualne,
- diagnozowanie predyspozycji zawodowych,
- gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji o zawodach, rynku pracy.

Jak dobrze wybrać szkołę?

Drogi ósmoklasisto, wybór szkoły ponadpodstawowej jest etapem planowania kariery edukacyjno-zawodowej. Ktoś zapyta, ale po co planować? Przecież mogę pójść do jakiejś szkoły, a później mogę podjąć jakąś pracę i jakoś to będzie. Rzeczywiście można i tak. Ale jeśli obecnie aktywność zawodowa człowieka trwa ok. 40 lat, to może jednak warto zastanowić się i podjąć przemyślane decyzje dotyczące przyszłości? Aby ta przyszłość była nie tylko jakaś, ale przede wszystkim satysfakcjonująca.

Zanim o tym, czym kierować się, aby dobrze wybrać szkołę, to w dwóch słowach powiem czym nie należy się sugerować. Z pewnością nie należy ulegać modom na określony kierunek kształcenia, na określoną szkołę czy profil. Zanim ukończysz edukację może się okazać, że modny kilka lat temu kierunek niewiele

ma wspólnego z potrzebami rynku pracy. Równie nietrafiony może okazać się wybór zasugerowany tym, co wybrał kolega czy koleżanka, bo już po paru miesiącach nauki w nowej szkole może się okazać, że to nie twoja „bajka.”

Co więc jest ważne, aby dobrze wybrać szkołę? Kluczem do podjęcia trafnej decyzji jest poznanie samego siebie. Poznanie siebie, czyli analiza własnych zasobów, stanu zdrowia, zainteresowań, zdolności, temperamentu.

STAN ZDROWIA

Zanim podejmiesz decyzję związaną z wyborem szkoły ponadpodstawowej niezbędne jest ustalenie, jaki jest Twój stan zdrowia. Istnieje niemała grupa zawodów, które wymagają specjalnych cech psychofizycznych. Jeśli myślisz o wykonywaniu w przyszłości zawodu ratownika medycznego nie powinieneś być wątłego zdrowia. Chcesz pracować w stolarni, nie powinieneś mieć alergii. Wady wzroku, czy słuchu również mogą nie pozwolić ci sprostać wymaganiom różnych zawodów.

ZAINTERESOWANIA

Wybierając kierunek dalszego kształcenia warto zastanowić się, co naprawdę mnie interesuje, co sprawia, że tracę rachubę czasu, co przynosi mi zadowolenie. Jeśli dobrze odrobisz tę lekcję, to w przyszłości możesz należeć do grona osób zadowolonych z wykonywanej pracy, bo będziesz robił to co lubisz i będą ci za to płacić

ZDOLNOŚCI

Zdolności to wrodzona i naturalna umiejętność wykonywania lepiej od innych pewnych czynności czy zdobywania wiedzy. Do zdolności ogólnych zalicza się inteligencję, spostrzegawczość, wyobraźnię. Natomiast do zdolności specjalnych należą np. zdolności matematyczne, językowe, plastyczne, sportowe itp. Świadomość własnych uzdolnień pozwoli ci dopasować się do zawodu. Różne zawody wymagają różnych zdolności. Pamiętaj, to zdolności decydują o tym, jak wysoki osiągniesz poziom w swoich działaniach.

TEMPERAMENT

Zainteresowania mówią o tym, co lubisz robić, co cię ciekawi. Zdolności mówią o tym, co potrafisz robić najlepiej. Natomiast temperament mówi, JAK to robisz J Jak szybko i z jaką siłą reagujesz na zaistniałą sytuację czy zadanie J Potrącenie na korytarzu u jednego wywoła gniew i chęć odwetu, u innego zdziwienie, a niektórzy mogą nawet nie zauważyć, że ktoś ich potrącił. Są zawody wymagające spokoju, cierpliwości i staranności (np. kreślarz, laborant), inne charakteryzują się zmiennością sytuacji i dużą aktywnością (np. dziennikarz, kierowca), jeszcze inne wymagają szczególnej odpowiedzialności i szybkości działania (np. lekarz, opiekunka dziecięca). Dobrze, gdy cechy temperamentu idą w parze z wymaganiami zawodu. Łatwiej jest wtedy wykonywać swoje obowiązki.

Aby podjąć trafną decyzję dotyczącą wyboru szkoły ponadpodstawowej możesz szukać pomocy u rodziców, znajomych czy u doradcy zawodowego. Jednak ostateczna decyzja należy do ciebie. Samodzielna i dobrze przemyślana decyzja może stać się dla ciebie źródłem satysfakcji.

Jak złożyć wniosek rekrutacyjny do szkoły ponadpodstawowej i kiedy?

Postępowanie rekrutacyjne na rok szkolny 2026-2027 odbywać się będzie z wykorzystaniem systemu informatycznego firmy Vulcan. Rekrutacja do szkoły średniej jest kilkuetapowa i rozpoczyna się już w maju. O przyjęciu do szkoły decyduje ilość uzyskanych punktów, na które składają się wyniki z egzaminu ósmoklasisty oraz z oceny ze świadectwa.

Pamiętaj! O przyjęciu do szkoły nie decyduje kolejność zgłoszeń, tylko suma uzyskanych punktów. Podanie należy jednak złożyć w terminie.

W przypadku osób, które starają się o miejsce w szkole dwujęzycznej lub oddziale dwujęzycznym, a także na kierunkach, w których wymagana jest odpowiednia sprawność fizyczna, rekrutacja jest rozbudowana o dodatkowe etapy.

Terminy rekrutacyjne:

- Wniosek w tym roku szkolnym składacie od 11 maja 2026r. (poniedziałek) do 12 czerwca 2026r. (piątek) do godziny 15.00. System nie przyjmie wniosków złożonych choćby minutę po terminie. Osoby, które wybierają się do szkół, w których przewidziany jest egzamin (językowy- np. Liceum nr 9 , sprawnościowy - szkoły sportowe) składają wniosek w takim samym terminie. Próby sprawności fizycznej, sprawdziany umiejętności i kompetencji językowych lub uzdolnień kierunkowych - dyrektor szkoły ustala dokładną datę takich egzaminów. Zgodnie z rozporządzeniem Kuratora Oświaty taki egzamin może odbywać się w dniach od 15.06.-18.06. 2026r.
- Do dnia 22.06. 2026r. odbywa się podanie do publicznej wiadomości przez komisję rekrutacyjną listy kandydatów, którzy uzyskali pozytywny wynik egzaminu.
- Strona, na której jest wniosek to: www.bydgoszcz.edu.com.pl/kandydat- obecnie na stronie jest komunikat : Trwa przygotowanie systemu do procesu rekrutacji na rok 2026/2027.
- We wniosku posługujecie się swoim PESELEM, sami tworzycie hasło i je zapamiętujecie. Szkoła nie daje Wam żadnych haseł. Koniecznie zapamiętujecie hasło. W przypadku zapomnienia hasła musicie udać się do szkoły pierwszego wyboru, w celu odzyskania hasła.
- Wypełnianie wniosków. Można wybrać 3 szkoły, 1 to szkoła pierwszego wyboru i dowolną ilość profili w każdej z 3 szkół.
- Drukujecie wnioski.
- Rodzice podpisują wniosek. Wniosek muszą podpisać oboje rodzice (jeśli oboje żyją i mają prawa rodzicielskie).
- Wydrukowany i podpisany wniosek zanosicie do szkoły pierwszego wyboru. Tylko i wyłącznie do

szkoły pierwszego wyboru!

- Przy składaniu wniosku kandydat powinien otrzymać potwierdzenie jego przyjęcia przez wybraną szkołę (pierwszego wyboru). Karta A4.
- Po otrzymaniu świadectwa ukończenia 8 klasy uzupełniacie wniosek: wpisujecie oceny z przedmiotów do wniosku.
- Następnie zanosicie kopię świadectwa ukończenia 8 klasy i wyniki egzaminu 8- klasisty do szkoły pierwszego wyboru. - od 23.06.2026r. do 07.07.2026r. do godziny 15.00
- Między 23.06.2026r. (wtorek) a 26.06.2026r.(piątek) można złożyć nowy wniosek do szkół z egzaminami uzdolnień i kompetencji) lub po prostu nowy wniosek do szkoły ponadpodstawowej
- Listy kandydatów zakwalifikowanych i kandydatów niezakwalifikowanych ogłoszone zostaną w dniu 14.07.2026r. (wtorek) do godziny 12.00.
- W terminie do 17.07.2026r. (piątek) do godziny 15.00 w przypadku kandydatów zakwalifikowanych, czyli przyjętych do szkoły, składa się potwierdzenie woli przyjęcia w postaci przedłożenia oryginału świadectwa ukończenia szkoły i oryginału zaświadczenia o wynikach egzaminu zewnętrznego. Świadectwo i wyniki - oryginały- trzeba zanieść do szkoły, która Was przyjęła.
- Kto nie zanieś świadectwa ukończenia 8 klasy w oryginale do szkoły, która go przyjęła, zostanie skreślony z listy osób zakwalifikowanych.
- Kandydat dostarcza do szkoły, do której się zakwalifikował, oryginał świadectwa ukończenia szkoły podstawowej i zaświadczenia o wynikach egzaminu ośmioklasisty. W przypadku szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe i wymagającej zaświadczenia lekarskiego i/lub orzeczenia psychologa należy złożyć także te dokumenty.
- Podanie listy kandydatów przyjętych i nieprzyjętych do szkół: 20 lipca 2026r.

(poniedziałek), godzina 12.00.

- Do 21.07.2026r. (wtorek) Kurator Oświaty publikuje na stronie Kuratorium w Bydgoszczy informację o wolnych miejscach w klasach pierwszych liceów, techników i szkół branżowych

Wniosek wypełniacie wg waszej listy preferencji. Lista preferencji to inaczej wyszczególnienie oddziałów (klas), do których chcielibyście uczęszczać, w kolejności: od wymarzonej do takiej, która odbiega od ideału, ale może zapewnić miejsce. Trzeba ją ułożyć w przemyślany sposób. Szkoły publikują na stronach internetowych informacje, jaką liczbę punktów rekrutacyjnych trzeba było mieć w ubiegłych latach, by dostać się do danej klasy. Maksymalna liczba punktów to 200. Dlatego właśnie lista preferencji powinna rozpoczynać się od oddziału, do którego chcesz bardzo chcesz się dostać, ale na dalszych miejscach należy wymienić także klasy, które stawiają kandydatom mniejsze wymagania. Dostaniesz się do tej klasy z listy, w której – jako pierwszej – spełni wymagany próg punktowy. Dalsze klasy nie będą już brane pod uwagę.

- Możesz wybrać trzy szkoły, pierwsza z nich, to szkoła pierwszego wyboru, umieścisz ją na 1 miejscu.
- Warto nie spieszyć się tak bardzo ze złożeniem wniosku. Oczywiście, jeśli nie jest to szkoła, która ustala dodatkowe egzaminy. We wniosku jest umieszczony odnośnik statystyka. Możesz tam sprawdzić, ilu kandydatów jest do Twojej wymarzonej klasy i czy na pewno masz szansę, dostać się do tej klasy.

O tym, czy dostaniecie się do wybranego liceum, decyduje liczba zgromadzonych przez Was punktów.

Jak obliczać punkty po ósmej klasie szkoły podstawowej?

Absolwent szkoły podstawowej może zebrać aż 200 punktów. Warto jednak pamiętać, że o tzw. progach punktowych, czyli o tym, ile punktów trzeba mieć, by dostać się do wybranej klasy w upatrzonej szkole, tak naprawdę dowiemy się dopiero po zakończeniu całego procesu rekrutacji. Wprawdzie na stronach internetowych poszczególnych szkół znajdziecie progi punktowe, ale na razie dotyczą one ubiegłych lat. Należy je traktować orientacyjnie i brać pod uwagę głównie podczas układania kolejności szkół na liście swoich preferowanych klas i szkół. To też proszę sprawdzać na stronach szkół, którymi jesteście zainteresowani.

Ile punktów za egzamin?

Z dwustu punktów połowa jest do uzyskania podczas egzaminów ósmoklasisty. Za trzy egzaminy można dostać w sumie 100 punktów. Wynik egzaminu z języka polskiego oraz z matematyki należy pomnożyć przez 0,35. Jeśli ktoś otrzyma 100 proc. na egzaminie, to $100 \times 0,35$ przyniesie mu 35 punktów. Odpowiednio 80 proc. da 28 punktów itd. Punkty za egzamin z języka obcego nowożytnego mnoży się przez 0,3 (100 proc. \times 0,3 = 30 punktów).

Punkty za świadectwo

Druga część ogólnej liczby punktów to suma punktów za: wybrane oceny ze świadectwa, za średnią ocen (powyżej 4,75 i bardzo dobre zachowanie), za działania w wolontariacie i za szczególne osiągnięcia np. w konkursach kuratorskich (co najmniej na szczeblu wojewódzkim) czy osiągnięcia artystyczne i sportowe (zgodnie z wyszczególnieniem zawartym w paragrafie 6.1 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dn. 16 marca 2017 r.),

Punkty za oceny oblicza się dla czterech przedmiotów: za język polski, matematykę i dwa wybrane przedmioty, które wskazane są jako punktowane do danej klasy w liceum. Za ocenę celującą dostaje się 18 punktów, za bardzo dobrą 17, za dobrą 14, za dostateczną 8, za dopuszczającą 2 punkty.

Za świadectwo z wyróżnieniem można zyskać 7 punktów. Za wolontariat - (szkolny- to może być praca w samorządzie szkolnym)– 3 punkty. Za szczególne osiągnięcia, np. osiągnięcie tytułu finalisty i laureata konkursów przedmiotowych można otrzymać maksymalnie 18 punktów.

Jak zwiększyć liczbę punktów?

Jak jeszcze można poprawić swój wynik punktowy (i szansę na dostanie się do wybranej szkoły)? W tym momencie roku szkolnego możliwości są trzy:

- zapracować na jak najwyższą ocenę na świadectwie z języka polskiego, matematyki i wybranych dwóch przedmiotów (np. historii i wiedzy o społeczeństwie dla większości profili humanistycznych albo biologii i chemii przy naborze na profil przyrodniczy);
- postarać się o świadectwo „z czerwonym paskiem”, czyli poprawić oceny z wszystkich przedmiotów;
- zaważać o punkty za wolontariat, jeśli ktoś był czynnym wolontariuszem. Zaświadczenie o wolontariacie należy przekazać wychowawcy klasy, by informacja o wolontariacie została odnotowana na świadectwie.

A co z wynikami dodatkowych sprawdzianów?

Trzeba pamiętać, że przy rekrutacji do niektórych klas szkół średnich prowadzone są dodatkowe sprawdziany klasyfikujące – do oddziałów dwujęzycznych dotyczą one kompetencji językowych, do oddziałów sportowych – sprawności, przy naborze do klas artystycznych – tzw. uzdolnień kierunkowych. Pokazują one, czy kandydat ma predyspozycje do specyficznego sposobu uczenia się i rozwijania zainteresowań.

Przydatne linki

Wyszukiwarka opisów zawodów – pomoże w znalezieniu ciekawie opracowanych kart charakteryzujących wiele zawodów:

- <https://doradztwo.ore.edu.pl/wybieram-zawod/>
- <http://www.koweziu.edu.pl/wybor-zawodu>
- <https://mciir.edu.bydgoszcz.pl/drzwi-otwarte-w-szkolach-m1,50.html>
- Serdecznie polecam skorzystanie ze strony Mapa Karier. Jest to interaktywna i darmowa baza informacji o ścieżkach kariery i rynku pracy - <https://mapakarier.org/>
- <https://mciir.edu.bydgoszcz.pl/drzwi-otwarte-w-szkolach-m1,50.html>
- https://www.bydgoszcz.pl/fileadmin/_processed_/e/3/csm_Plakat_2026_f4a0df2947.png

Terminy rekrutacji do szkół ponadpodstawowych -

https://www.bydgoszcz.pl/fileadmin/multimedia/edukacja/NABOR_2026/zarządzenie_nr_3-2026_Kujawsko-Pomorskiego_Kuratora_Oswiaty_002_.pdf